HØJESTERETS KENDELSE
afsagt torsdag den 22. maj 2025

Sag 98/2024

Anklagemyndigheden
mod
T1
(advokat Anders Schønnemann Olesen, beskikket)

I tidligere instanser er truffet afgørelse af Retten i Glostrup den 28. april 2022 (DL-2625/2021) og af Østre Landsrets 4. afdeling den 7. september 2023 (S-1306-22).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Hanne Schmidt og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande
T1 har nedlagt påstand om principalt, at han for byretten pålægges sagsomkostninger med ikke over 30.000 kr., subsidiært med et mindre beløb end det af byretten fastsatte efter rettens nærmere skøn, og mere subsidiært at sagsomkostningsspørgsmålet hjemvises til fornyet behandling ved landsretten.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse af landsrettens bestemmelse om sagsomkostninger for byretten.

Sagsfremstilling
Ved Retten i Glostrups dom af 28. april 2022 blev T1 og flere medtiltalte dømt for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., jf. lovgivningen om euforiserende stoffer, ved i september 2020 i forening og efter forudgående planlægning og aftale eller fælles forståelse at have besiddet 14 kilo kokain med henblik på videreoverdra-

gelse (forhold 9). T1 blev ved dommen frifundet for besiddelse af en pistol og patroner, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3 (forhold 10). T1 blev idømt 10 års fængsel. Byretten bestemte ved dommen, at han skulle betale sagens omkostninger for byretten, herunder salær til sin beskikkede forsvarer, advokat Stephanie Granhøj Petersen, i alt 314.000 kr. med tillæg af moms.

Ved byrettens dom blev T2, som også var tiltalt i forhold 9, dømt for sammen med T1 at have medvirket til en handel med kokain i størrelsesordenen 50-75 gram ved butikken Jysk i Rødovre den 10. september 2020. T2 blev i øvrigt frifundet i forhold 9, ligesom han blev frifundet i forhold 10. T2 blev dog dømt for besiddelse af 98,1 gram hash samt 1,9 gram kokain til eget forbrug (forhold 20). Han blev idømt 6 måneders fængsel og blev pålagt at betale sagsomkostninger med 30.000 kr. inkl. moms, mens statskassen skulle betale sagens øvrige omkostninger vedrørende ham. Omkostningerne udgjorde ca. 358.500 kr. med tillæg af moms.

T1 ankede byrettens dom med påstand om frifindelse i det forhold, hvori han var dømt, og i øvrigt stadfæstelse. Anklagemyndigheden kontraankede med påstand om stadfæstelse og i øvrigt domfældelse i overensstemmelse med den i byretten rejste tiltale samt skærpelse.

T2 var ikke en del af ankesagen.

Ved Østre Landsrets dom af 7. september 2023 blev T1 alene dømt for sammen med T2 at have solgt 100 gram kokain ved Jysk i Rødovre den 10. september 2020. T1 blev frifundet for den øvrige del af forhold 9, ligesom han blev frifundet i forhold 10. T1 blev idømt 10 måneders fængsel. Landsretten bestemte ved dommen, at statskassen skulle betale de sagsomkostninger for landsretten, som vedrørte T1. Landsretten ændrede ikke byrettens omkostningsafgørelse, og det påhviler således efter landsrettens dom T1 at betale sagsomkostningerne for byretten.

Anbringender

T1 har anført navnlig, at han i landsretten blev frifundet for hoveddelen af det forhold, som han blev dømt for i byretten.

Landsretten har anlagt et forkert skøn over sagsomkostningerne pålagt i forbindelse med byretssagen og har ikke taget behørig højde for retsplejelovens § 1008, stk. 2, hvorefter T1 ikke er pligtig til at betale omkostninger for andre forbrydelser, end han er dømt for.

T1 skal ikke stilles ringere end T2, som i byretten blev fundet skyldig i samme forhold, som T1 blev dømt for i landsretten. T2 blev alene pålagt sagsomkostninger med 30.000 kr. inkl. moms for byretssagen. Der er ikke en rolleforskel mellem T1 og T2. De er dømt for den samme overdragelse, og der er ikke noget, der kan begrunde en så betydelig forskel i omkostningerne. Det er uden betydning, at T1 havde kendskab til et hemmeligt rum i den anvendte bil, og at han også har kørt mere i den anvendte bil, end T2 har.

Hvis T1 var dømt i byretten, som han blev dømt i landsretten, ville han ikke være blevet pålagt fulde sagsomkostninger i byretten.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at landsretten har fulgt udgangspunktet om, at sagens omkostninger for landsretten betales af statskassen, når en domfældt bliver delvis frifundet. Landsretten har herefter for så vidt angår byrettens fastsættelse af sagsomkostninger fulgt udgangspunktet om, at der skal foretages et skøn over, om og hvor meget det forhold, der er blevet delvist frifundet for, har haft betydning for størrelsen af sagsomkostningerne i sagen.

Landsrettens afgørelse er i overensstemmelse med retspraksis, jf. eksempelvis U 1999.1835 H og navnlig U 2007.528 H.

Der må lægges vægt på T1s rolle og hans generelle kendskab til den organiserede handel med kokain, herunder at landsretten fandt, at T1 havde et indgående kendskab til, hvordan det hemmelige rum i den anvendte bil skulle benyttes. T1 nægtede sig skyldig både under efterforskningen og under sagens retlige behandling. Han erkendte ikke besiddelse og videreoverdragelse af de 100 gram kokain, som han blev dømt for i landsretten.

Udgifterne til den generelle bevisførelse har været nødvendige for at belyse T1s rolle i den samlede forbrydelse – hvori bl.a. hans rolle i den samlede organisations lovovertrædelser indgik – også i forhold til domfældelsen for overtrædelsen af straffelovens § 191 i det omfang, som han blev dømt for, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1.

Bevisførelsen har ikke været rettet mod en anden forbrydelse, end den T1 er dømt for, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 2.

T1s og T2s roller i sagen er ikke sammenlignelige. T1 har haft et noget større kendskab til den organiserede handel med kokain, herunder havde T1 ifølge landsretten indgående kendskab til, hvordan det hemmelige rum i den anvendte bil skulle benyttes.

Højesterets begrundelse og resultat

Ved Retten i Glostrups dom af 28. april 2022 blev T1 og flere medtiltalte fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 191 ved i september 2020 i forening og efter forudgående planlægning og aftale eller fælles forståelse at have besiddet 14 kilo kokain med henblik på videreoverdragelse (forhold 9). T1 blev ved samme dom frifundet for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, om våbenbesiddelse (forhold 10). Han blev idømt 10 års fængsel og blev pålagt at betale sagens omkostninger for byretten, herunder salær til eget forsvar, med i alt 314.000 kr. med tillæg af moms.

T1 ankede byrettens dom med påstand om frifindelse i det forhold, hvori han var dømt, og i øvrigt stadfæstelse. Anklagemyndigheden kontraankede med påstand om stadfæstelse og i øvrigt domfældelse i overensstemmelse med den i byretten rejste tiltale samt skærpelse.

Ved Østre Landsrets dom af 7. september 2023 blev T1 dømt for sammen med T2 at have solgt 100 gram kokain ved butikken Jysk i Rødovre den 10. september 2020. T1 blev frifundet for den øvrige del af forhold 9, ligesom han blev frifundet i forhold 10. Han blev straffet med fængsel i 10 måneder. Landsretten stadfæstede byrettens sagsomkostningsafgørelse og bestemte endvidere, at statskassen skulle betale de sagsomkostninger for landsretten, der vedrørte T1.

Spørgsmålet for Højesteret er, om det er med rette, at landsretten har pålagt T1 at betale sagens omkostninger for byretten.

T1 er som nævnt fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 191 ved at have solgt 100 gram kokain. Han skal derfor som udgangspunkt erstatte det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til sagens behandling i byretten, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1.

Højesteret finder, at udgifterne til forsvarerbistand for T1 i byretten må antages at have været nødvendige, og det påhviler dermed T1 at erstatte udgifterne, medmindre der er grundlag for at begrænse omkostningsansvaret efter bestemmelserne i retsplejelovens § 1008, stk. 2 eller stk. 4.

T1 blev i byretten idømt 10 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 191 ved at have besiddet 14 kilo kokain med henblik på videreoverdragelse. I landsretten blev T1 alene idømt 10 måneders fængsel for at have solgt 100 gram kokain.

Sagsomkostningerne i byretten udgjorde i alt 314.000 kr. med tillæg af moms.

Højesteret finder, at det vil komme til at stå i åbenbart misforhold til T1s skyld, hvis han pålægges at betale de fulde sagsomkostninger for byretten, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 4.

Højesteret ændrer derfor landsrettens omkostningsafgørelse, således at T1 skønsmæssigt pålægges at betale 100.000 kr. med tillæg af moms i sagsomkostninger for byretten. Statskassen skal betale de øvrige sagsomkostninger for byretten vedrørende ham.

Thi bestemmes:

Landsrettens omkostningsafgørelse ændres, således at T1 skal betale sagens omkostninger for byretten med 100.000 kr. med tillæg af moms, mens statskassen skal betale de øvrige sagsomkostninger for byretten vedrørende ham.

Statskassen skal betale kæresagens omkostninger for Højesteret.